

Radicalisering

herkenning van de wortels draagt bij tot transformatie

De geschiedenis kent ontelbaar veel voorbeelden van radicaal geweld: van kruisvaarders tot inquisitie, van nazi's tot weer oplaaiend antisemitisme, van Al-Qaeda tot terreurbeweging Islamitische Staat (IS). Wat gebeurt er eigenlijk spiritueel gezien? Waarom zijn we als mens door de eeuwen heen zo meedogenloos gewelddadig? Ik wil beginnen met enkele citaten uit het artikel: "Die aanslagplegers hadden dezelfde waan die ik als tiener voelde". (Bron: Abdelkader Benali, schrijver, NRC 17 januari 2015). Deze citaten illustreren wat volgens Marieke heel vaak de aanzet tot radicalisering is, maar ook wat het kan keren, namelijk het zoeken naar de wortels.

"Er knapte iets. Ik was dertien jaar en droomde van boeken en meisjes en verder niets – een gezonde Nederlandse jongen, met een Marokkaanse achtergrond, die zorgeloos door het leven ging. Toen gebeurde er iets waardoor ik me anders dan de anderen voelde. Op een dag kwam bij geschiedenis de fatwa tegen Salman Rushdie ter sprake. Onze leraar begon over de vrijheid van meningsuiting; ik begon over de belediging van de Profeet. ....Hoe meer de leraar met een koele rationele analyse reageerde,

'De enige manier om woede te overwinnen is door te begrijpen waar haar wortels liggen'

hoe bozer ik werd. Snapte hij dan niet dat dit om meer ging dan de rede en het gezond verstand?....Mijn klasgenoten keken me aan alsof ik gek was. Inmiddels stond ik het uit te schreeuwen. Ik had nog nooit zo'n woede gevoeld. Dit ging niet over een roman. Dit ging over mij. Over ons. Ik wilde wraak.....De leraar stuurde me de klas uit. Voor het eerst van mijn leven voelde ik wat het betekende om moslim te zijn. Zo wilde ik me niet voelen. Ik wilde in mijn klas opgaan, even normaal als de andere kinderen lijken. Toen de frustratie en woede waren gezakt, voelde ik schaamte – omdat ik mijn geloof, mijn familie, mezelf in de steek gelaten had. Schaamte voor een woede die ik niet begreep.....De aanslagplegers van Charlie Hebdo hadden dezelfde waan die ik als tiener voelde..... Ik weet nu dat de enige manier om woede te overwinnen is door te begrijpen waar haar wortels liggen.....Maar ik weet ook uit eigen ervaring dat de lokroep van het extremisme heel sterk kan zijn als je opgroeit in een wereld waarin het lijkt of de media en alle mensen om je heen je bespotten en je cultuur beledigen."

Hierna volgt een bloemlezing van wat Marieke hier zoal de laatste maanden over gezegd heeft toen ik haar vroeg over de preventie van radicalisering bij pubers. Hiermee wordt zichtbaar hoe we onder meer dit bovenstaand fragment, kunnen begrijpen.

- *Er knapte iets toen B. dertien jaar was in de geschiedenisles.* Marieke: "Oprijzend bewustzijn van eerdere levens en/of het huidige leven kan plotsklaps geschieden wanneer zaken in de buitenwereld qua sfeerklimaat refereren aan wat men eerder ondergaan heeft." Je raakt overprikkeld door een mens, een onderwerp en/of een sfeer en je geprikkeldheid wordt niet alleen veroorzaakt door wat er in het hier en nu gebeurt, maar ook door oude herinneringen die niet verteerd zijn en daarom voor ongewone heftigheid zorgen. "Oud gedrag snelt toe en wordt te weinig reflectief onderhouden in relatie tot het uitgangspunt van handelen, naar wat feitelijk alleen vandaag speelt op het moment van de overprikkeling."

- *De klasgenoten reageren alsof B. gek is.* Hierdoor voelt B. zich in de eigenheid van zijn bestaan gekleineerd. De klasgenoten reageren op hem alsof hij besmet is. Dit gebeurt in onze samenleving voortdurend bij individuen en groepen die we buitensluiten (pestgedrag). "Besmetting, in de ruimste zin van het woord, is bij heel veel mensen in hun geschiedenisveld van een lang ver verleden (dus eerdere levens) eerder aangeraakt en niet verwerkt. Mensen kunnen zich om diverse redenen ooit een paria gevoeld hebben vanwege een ziekte (lepra), een misvorming, een andere intellectuele ontwikkeling, een onderdrukte of weggehoonde religie".

- *B. wilde zich net als de andere klasgenoten voelen.* Als je je een paria voelt, lijdt je dieper dan wat er ogenschijnlijk op dat moment plaatsvindt. Je voelt je onderbroken in je mogelijkheid je gelijkwaardig uit te drukken tot anderen. De bespreking van het boek 'Duiwelsverzen' en de blikken van de klasgenoten bij zijn heftige woedeaanval, raakte een geschiedenis bij B. aan zonder weerga. Soortgelijke heftigheden komen al of niet openlijk of bedekt vaak voor in onze maatschappij bij familie- en burenruzies, bij actiegroepen of bij pesterijen op school of op het werk.

- *Jezelf in meerwaarde voelen tot anderen is de andere kant van de medaille, en kan ook duiden op een oude geschiedenis.* Er ligt venijn in je meer voelen of je een paria voelen. Een paria kan zich uiteindelijk aansluiten bij ronselaars die zich rond een soortgelijk thema 'meer' zijn gaan voelen. Het verre verleden wenst nog steeds te overwinnen op het gedachtegoed en het belevingsveld van anderen. Je leeft (nog of weer) in de overtuiging dat jij met wellicht een aantal anderen de enige bent die 'weten hoe het zit' en het daardoor dienen te realiseren. Je houdt bijvoorbeeld vast aan een geschrift dat mensen uitsluit op bepaalde kenmerken.

Je grijpt je vast aan de kleuring van dat geschrift, in plaats van neutraal geheel nieuw, zonder gedachtenonderzoek te doen naar wat er in het hier en nu precies speelt.

- *Universele wijsheid is kleurloos, neutraal.* Die heeft alleen de compassie van het hart. Radicalisering kent geen nuance en heeft een hele sterke kleuring, zonder reflexie via het eigen hoger zelf. De leraar in het aangehaalde voorbeeld vertelt de geschiedenis niet vanuit neutraliteit. Zijn eenzijdige kleuring lokt de extreme kleuring van de jonge B. uit. Dat wat vanuit neutraliteit, zonder bewijszucht, naar buiten gebracht wordt, roept geen verdediging of strijd op. Zo spreken is echter een hele kunst. Zeker in de huidige wereld die overkritisch aan het worden is.

‘Het verre verleden wenst nog steeds te overwinnen op het gedachtegoed en het belevingsveld van anderen’

- *Ik weet nu dat de enige manier om woede te overwinnen is door te begrijpen waar haar wortels liggen.* B. heeft zijn radicale tienerwanen (zoals hij ze zelf noemt) overwonnen door bewustzijn. Hij heeft dit gedaan door zichzelf en de ideeën van anderen te bevragen en te onderzoeken, door alles te lezen wat los en vast zat. Hij vond zijn antwoorden niet in heilige teksten, maar in de literatuur. Volgens Marieke kan preventie van radicalisering al heel jong beginnen, door in klassikaal onderwijs vormen van meditatie te introduceren, lessen in gronding en doorleving. Als je kinderen

leert tijdelijk gedachtenloos te zijn en uit hun overconcentratie te komen, kunnen ze leren luisteren naar hun eigen bron, hun eigen hogere zelf, het neutrale veld.

- Wat gebeurt er in diepte als radicale strijders overgaan tot gewetenloos geweld? Dan is er sprake van een verwonde ziel, die niet meer in verbinding staat met zijn eigen hogere zelf, en doorschiet in de kleurbevestiging van zijn eigen belevingsveld. "Ons geweten vindt zijn onderbouwing op grond van ervaringen van vele eerdere levens, waarin we, door wezenlijk te aanvaarden dat het is wat het is, tot wijsheidinzicht zijn gekomen." Dat is een lange weg en gaat stapje voor stapje. De maat van aanvaarding dat het is zoals het is, is de maat van wijsheid- bepaling in je leven. Je maakt een eigen herinneringsveld aan van wijsheid. Uiteindelijk kom je steeds meer en vaker in de buurt van het universele geweten, dat gekenmerkt wordt als het kleurloze, het neutrale. Praktijk oefeningen zijn er voor ons allen, dagelijks. Zolang we leven, blijven er delen in ons die nog niet tot wijsheid en aanvaarding zijn gekomen. We kunnen onszelf toetsen aan de maat van onze gekleurde bevoegenheid: in hoeverre willen we de ander overtuigen of zelfs bekeren?

"Wanneer mededogen naar lijdenden ontbreekt, kan deze omslaan - in aanvang vaak zeer onbewust - naar haat naar hen die zich afzijdig houden vanuit een tekort aan mededogen. Echter wanneer deze haat zich bewust gaat vertalen, dan sluipt bewuste meedogenloosheid in. Men voelt zich niet meer verantwoordelijk voor het aangedane."

BRON: MARIEKES INSPIRATIES RONDOM DE GEBEURTENIS VAN 11 SEPTEMBER 2001

In hoeverre kunnen deze inzichten ons inspireren in het kader van het thema van deze VRIJ 'Teruggang en Vooruitgang'?

1) Ons afzijdig houden van andersdenkenden kan hun gevoel aanwakkeren van buitengesloten worden, van besmet zijn. Het activeert hun oude trauma's en draagt bij aan hun haat-gevoelens. Laten we deze wortels herkennen en hun, met belangstelling voor de nuances, blijven vragen keer op keer. Daar waar nog 'ruimte' zit in hun radicale gedachtengoed, is er nog opschuiving van de kleuring mogelijk richting het kleurloze (de universele wijsheid). Als we onszelf met dit ongekleurde

kunnen verbinden, is er meer mogelijk dan we denken, omdat we het hogere zelf van de ander hiermee aanspreken. Dit is altijd nog enigszins toegankelijk zolang er geen sprake is van puur extremisme.

'Laten we de wortels van hun trauma's herkennen en hun, met belangstelling voor de nuances, blijven vragen keer op keer'

2) Zorg voor een zo neutraal mogelijk eigen energetisch veld. Onderzoek wanneer je zelf overprikkeld raakt door een persoon, sfeer of gedachtengoed. Wat speelt er meer mee, dan het hier en nu? Wat mee resoneert is oud en vraagt om bezinning en bewustwording. Onderzoek je eigen bewijszucht. Pel de kleuring af door jezelf dieper te bevragen en bevoelen waarom jij, of een ander, zich zus of zo gedraagt (in privésituatie, in politiek of gemeenschap). Als je de kleuring afpelt, kom je bij het belevingsveld waarop deze ooit gestart is. Aanvaard vervolgens dat 'het is wat het is'; het is een onderdeel van ons mens zijn.

'Neutraliteit maakt dat de ander zich verstaan voelt, en wie zichzelf verstaan weet, verandert.'

BRON: DIALOGOOG, DE WEZENLIJKE WEG 2003

3) Vervolgens is er genoeg basis om dagelijks te oefenen in het bewust aanvaarden van de zaken in de wereld die slechter gaan dan voorheen, omdat het er nu eenmaal is. Verbind je met het energetische veld dat er aan ten grondslag ligt én met het neutrale veld van universele wijsheid. Als velen van ons dit doen, kunnen er nieuwe zaken geactiveerd worden in de gebieden waar dat hard nodig is.

"We dragen allen medeverantwoordelijkheid voor het feit dat onverwerkt leed elders in de wereld in de toekomst narigheid afroept. Wie niet bereid is zijn mededogen te ontwikkelen en in daadkracht om te zetten, ontmoet een wereld die steeds meer aanleiding zal geven tot verbijsterende omstandigheden. Een zuiver gestelde dialoog is in staat te onderkennen waar de prioriteiten liggen en wat wezenlijk behoeft wordt in het belang van menselijke waarde."

BRON: DIALOGOOG, DE WEZENLIJKE WEG

Door:

Marleen Oosterhof – van der Poel

*GZ-psychooloog, orthopedagoog.
Ambassadeur Kind en Jeugd, en
Downsyndroom van de Vrije Mare.
www.handleidingvooropvoeders.nl*

